

Plaatsingslijst van het archief van J. Lammerts van Bueren

Levensjaren 1872-1961 (1885-1961)

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 289
1992 / maart 2005

Inleiding

Johan Lammerts van Bueren * Utrecht 7 febr. 1872, te Zeist 27 mrt. 1961. Zn. van Johan Jurrien Hermanus Lammerts van Bueren, touw- en zeilmaker, en Emmerentia Gerarda van Beusekom. Stud. theol. Utrecht 1891; dr. theol. 1901. Herv. pred. Bunnik 1897, Rotterdam 1901, Amsterdam 1905-1914. President-directeur Heldringgestichten Zetten 1914-1937 (emer.). Hij huwde op 25 febr. 1897 met Antonia Das (t 1919).

Reeds als student was Lammerts van Bueren geïnteresseerd in ethisch-maatschappelijke vragen, m.n. door de arbeid van de Middernachtzending. Hij promoveerde cum laude op een kritische bespreking van het neomalthusianisme, dat hij afwees omdat het de *soophrosunè* in gevaar brengt en de mens afhoudt van de zelftucht die zowel nodig als mogelijk is; het leidt tot geestelijke en zedelijke verarming, gemakzucht en buitenechtelijk geslachtsverkeer. Met dit onderwerp is Lammerts van Bueren bezig gebleven. In 1919 presideerde hij te Arnhem het congres tegen het nieuwmalthusianisme. Ook aan de Middernachtzending heeft hij zich blijvend gewijd, hij werd haar voorzitter. Vanaf de eerste jaargang van *De Getuige*, het maandblad van de Ned. Vereniging tegen de prostitutie, komt Lammerts van Bueren voor in de lijst van medewerkers. Lammerts van Bueren werd in Zetten de opvolger van H. Pierson. Onder zijn leiding werd de koers van de arbeid, tot dan bepaald door “getuigen en redden”, omgebogen. Pedagogie en psychologie werden ingeschakeld, begonnen werd met een geordende opleiding van het personeel. De Heldringgestichten werden uitgebreid met Pella (voor ongehuwde moeders), De Arenhorst (een observatiehuis), een chr. h.b.s. met driejarige cursus en een chr. opleidingscursus van leerkrachten bij het landbouwhuishoudonderwijs aan de Christine Hermine-School. Alle jaren was Lammerts van Bueren redacteur van *De Bode* waaraan hij met journalistieke vaardigheid zijn maandelijkse bijdragen leverde. Bijna 6.000 “verpleegden” werden onder zijn directoraat in Zetten opgenomen. Na zijn vertrek in 1937 bleef hij meeleven. Bij het eeuwfeest publiceerde hij ten voordele van de Heldringgestichten het dagboek *Licht en Leven*.

Ook buiten Zetten was Lammerts van Bueren actief op het terrein van inwendige zending en kerk. Hij was mede-redacteur van WDD; lid van de hoofdbesturen van Chr. Volksonderwijs, Ned. Zondagsschoolvereniging, Ned. Bijbelgenootschap, Diakonesseninrichting en Centrale Bond van chr. philanthropische inrichtingen te Amsterdam; voorzitter van de Federatie van Inrichtingen voor ongehuwde moeders, het Comité tot bestrijding van de openbare zedeloosheid en de Ned. herv. Predikantenvereniging; stimulator van de Rekkense Inrichtingen; raadsman van de Chr. Werkmansbond; vertegenwoordiger van de Ned. regering bij het Congres international de morale sociale te Budapest in 1934.

Hij was een gevierd spreker. Met hart en ziel was hij predikant. Lammerts van Bueren heeft zich nooit bij een richtings-organisatie aangesloten; in Zetten zei men, dat hij ethisch was.

Na zijn emeritaat werd hij te Zeist ouderling van de herv. gemeente, hoofdredacteur van de kerkbode en lid van de gemeenteraad voor de C.H.U. Als

wethouder van sociale zaken transformeerde hij het Burgerlijk Armbestuur tot de Gemeentelijke Dienst voor sociale zaken

‘J. Lammerts van Bueren’, in: *Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse protestantisme*, door P.L. Schram (D. Nauta e.a., red., Kampen 1978-...).

Plaatsingslijst

Privé- en familiepapieren

- 1a 'Nieuw weefsel uit oude draden', autobiografische aantekeningen.
1 cahier
- 1b Rapport Stedelijk Gymnasium te Utrecht 1885/86.
1 envelop
- 1c Overlijdensbericht, 27 maart 1961.
1 envelop
- 1d Orde van dienst en preek bij begrafenis, 30 maart 1961.
2 stukken
- 1e Condoleanceregister bij overlijden.
1 envelop
- 1f Notitieboekje met tekeningen.
- 1g Foto's.
- 2a Register met geboorte- en trouwdata van familieleden (door J.J.H. Lammerts van Bueren, vader).
1 stuk
- 2b Circulaire waarin J.J.H. Lammerts van Bueren mededeelt zijn zaak aan twee zoons te hebben overgedragen, 1904.
1 stuk
- 2c Cahier waarin J.J.H. Lammerts van Bueren voor zijn zoon krantenartikelen en stichtelijke stukken heeft overgeschreven
1 cahier
- 3 Toespraak 'Bij het graf van Moeder', 29 november 1916.
1 stuk
- 4 Overlijdensbericht Mevr. A. Lammerts van Bueren-Das (echtgenote van Lammerts van Bueren), 20 augustus 1919.
1 envelop
- 5 Brieven van Lammerts van Bueren aan zijn dochter, 1924 en z.d.
2 stukken

- 6 Briefkaart dochter aan Lammerts van Bueren, 1947.
1 stuk
- 7 Belijdenisgeschenk, door hem zelf geschreven, voor zijn dochter, 7/9 april 1913
1 deel
- 8 Correspondentie, 1901-1926. Slechts enkele brieven zijn bewaard gebleven.
1 omslag

Stukken betreffende werkzaamheden als predikant

- 9 Preken en meditaties, geschreven en gedrukt, 1895-1936 en enkele zonder datum.
1 omslag
- 10 Kort overzicht geloofsleer (voor catechisanten?).
- 11 Lijst van door Lammerts van Bueren gehouden preekbeurten te Zetten, .1914
1 deel
- 12 Lijst met namen van 'aangenomen' catechisanten, 1902-1937.
1 cahier
- 13 Stukken betreffende de 'XVII. Welt-Konferenz der Evangelischen Jünglingsvereine u. Christlichen Vereine junger Männer in Barmen-Elberfeld, 28 juli-1 August 1909.
1 omslag
- 14 Stukken betreffende voogdij over Jeanne Louise Heldt, 1907.
1 envelop
- 15 Stukken betreffende Internationaal congres over Sociale Moraal te Boedapest 15-18 oktober 1934.
1 envelop
- 16 'Fragmenten', plakboeken met krantenknipsels, meest over kerkenwerk en Heldringgestichten, 1928-1932.
2 delen
- 17 Aantekeningen voor dissertatie: Het Neomalthussianisme.
1 omslag
- 18 Manuscripten van redevoeringen, lezingen en artikelen.
1 omslag
- 19 Gedrukte kleinere geschriften en artikelen.
1 omslag

- 20 Recensies van geschriften.
1 omslag
- 21 Excerpten, zoveel mogelijk gerangschikt naar auteursnamen.
1 omslag
- 22 Notities over uiteenlopende zaken, alfabetische volgorde
1 deel
- 23 Gedrukte stukken van derden, meest over zedenkwesities.
1 omslag
- 24 Krantenknipsels over verschillende onderwerpen, z.d.
1 omslag
- 25 Krantenknipsels over Lammerts van Bueren.
1 omslag
- 26 Portret van Lammerts van Bueren